

iz bara in ječmena v rimski Panonii. Že dvakrat sem skušal to besedo razložiti, in sem postavil za razlago koreniki: kam — kom (kamiti = čamiti, variti — pariti — paliti, ali pa: komiti = tolči, lušiti, pinsere, tundere, decorticare), tako, da kamoš pomenja ali varjenko, parenko, palenko, ali pa tolklo, tolkovca.

Ker srbščina še pozna poznamenovanja: komovica, komovača, pijača iz komin, komuš — mehenic (Hülse), tedaj bi se posebno poganjal za izpeljavo iz: komiti pinsere, tundere, decorticare, in rekel bi, da *καμος* — kamoš pomenja to isto, kar grško-latinska: *πτισανη*, ptisana, „enthülste Gerste“ in pa: „Trank daraus“ od *πτισσω*, enthülse, schrotten, pinsere, tundere decorticare.

V enakem smislu so tudi drugi narodi stvarjali poznamenovanja za pijače, na primer: Latini in Gali; to potrjuje beseda brisa. (glej „Novice“ 1867. list 51.)

Že Diefenbach je omenil, da slovenski o je bil v stari dôbi še večidel a, zato oblika kamoš, za komuš. To nam tudi potrjujejo osebna imena na rimsko-slovenskih kamenih, kjer nahajamo: Magimar, Magurs itd. za: Mogimar, Mogurs.

Zato tudi še drugo poznamenovanje za pijačo iz zobi — žita pri starih Panonih nahajamo v obrazilu: sabajum = zabaj — zobaj, in cesarja Valensa, kateri je to pijačo rad pil, s priimkom: sabiarius = zabiariar — zobariar (*Amm. Marcell. XXVI. 8. Hieronym. Comment. in cap. XIX. Esaiæ*).

Kako so Nemci pivo po žitu ječmenu, iz kterega so jo varili, imenovali: bier, cerevisia, bior, beor, ber, biar, bjar, beria, baris, barley, hordeum, ječmen v različnih germanskih narečjih, tako tudi panonski Slovani „ex frumento paupertinum potum“ — zabaj, zobaj, iz zabi — zobi, frumentum, Frucht-körner. Tudi po posodah, v kterih so pivo delali, ali v ktere so jo vlivali, so postala poznamenovanja za pivo, zato najdemo: „theutonicus potus: cibiriticon = cerevisia“ (*Dufresne s. v.*) gotovo od besede: zuber = čeber, primeri koroškoslov. koritnjak po Jarniku: ol, Steinbier.

Starodavni Panoni so tedaj rabili sledeča poznamenovanja za pijače: *πινον* = pino — pivo, *παρavia* = paravia, parovina, parenka, palenka, *καμος* — kamoš = komovica, sabajum = zabaj zobaj. *) Paravio so Panoni tudi parili iz „conyze“, Dürrwurz, bolšinec.

Tako bi sopet nove dokaze dobili, da so Slovani že pred 6. in 7. stoletjem po Kristusu v Panonii in Noriku stanovali, in da so že oholi Rimljani pokušali slovansko mišico.

Politične stvari.

Ali bode zdaj drugače?

Resnične besede piše „Reform“ in Bog daj, da ne bi bile glas vpijočega v puščavi, ko pravi:

*) Stari Kelti so pivo iz ječmena imenovali: *κόμα*, *κόμμι*, *κόμμιδ* (Athenaeos po Posidoniu IV. cap. 13). Diodor (V. 26) sicer piše, da so Kelti pivo imenovali *ζύθος*, zythum; al Strabon (17) pravi, da tako je tudi imenujejo Lusitanci in Aleksandrinci. Plinij in Hieronym pa je prilastujeta Aigyjočanom. Strabon celó pravi, da je *ζύθος* bila pijača iz želoda. Ulpian (Dig. III. 63, 6.) pripoveduje, da je zythum bil narejen „vel ex hordeo vel ex tritico vel ex pane.“ Ali ne bi se smelo pri besedi *ζύθος* misliti na slov. ženta, žonta, tropinovec, iz korenike: ženti, *σφίγγειν*, prešati.

Pis.

To je žalostno pri nas in vnanji svet se iz tega norca dela, da z vsako novo preuredbo v postavah tako delamo kakor da bi bila čisto nova iznajdba, o kateri drugi svet nič ne vé, čeravno take postave že zdavno imajo drugod. Pri nas mora za novo veljati to, kar drugod vrabci že po strehah čvrčijo! Namesti da bi se drugod vpeljane in po skušnjah potrjene postave pri nas le prepisale in vpeljale, se prevdarjajo in posvetujejo desetkrat in zapravljajo se s tem čas in denar, kateri se iz davkov jemlje. Pri nas je, saj dosihmal, vse prav po polževo lezlo: kaka komisija je najpred snovala novo postavo morebiti mnogo mesecev; po tem je ministerstvo o njej sklepalo; zdaj je prišla v državni zbor; tū jo je odbor v pretres vzel, potem še le je prišla na sito celemu zboru, in tū se je točka za točko, beseda za besedo pretresala, dolgi govori so se pletli za vsako malo stvarco; ako je bila na posled sprejeta v zboru, so jo ministri še enkrat prekuhovali v svojem zboru, predno so jo dali cesarju v potrjenje. Da! to je strašno dolga pot pa draga, draga — in nazadnje smo dobili kaj, kar je v družih državah že davno vpeljano.

Bo li to zdaj drugače? — Nekteri od novega parlamentarničnega ministerstva pričakujejo čudežev. Ljudstva ne zahtevajo, da bi ministri čudeže delali; ljudstva so zadovoljna z navadnimi človeškimi deli, in taka dela ne potrebujejo nobenega izrednega delovanja, ktero bi presegalo človeško moč; saj ima svet dosti izgledov, kako naj se ljudstva vladajo, da bo njim prav, pa tudi dobro vladi: vest, pravica in poštene skušnje v vsem naj so voditeljice, pa gré vse lahko. Dolgo so nas v Avstrii pitali le z načeli (principi), vendar se nikoli nismo najedli, da bi bili siti, še manj pa smo se vdebelili. Skrajni čas je, da iz „lepih principov“ kadaj sad dozori! Ali so novi ministri močje za to, to bo še le skušnja učila. Ljudstva so trezna in ne hvalijo dneva pred nočjo.

Ozir po svetu.

Pregled zemlje.

Površje zemlje iznaša 9 milijonov in 280.000 zemljepisnih milj; med temi je suhe (kopne) zemlje samo 2 milijona in 434.000 milj, vse drugo je voda.

Prebivalcev na zemlji po najnovejšem številjenji je okoli 1350 milijonov, kateri govoré, kolikor je dozda znano, 3064 jezikov in priznavajo 1100 vér, med temi je katoličanov 173 milijonov, pravoslavne vere (starovercev) 80 milijonov, protestantov 83 milijonov, židov (judov) 5 milijonov, muhamedancev 160 milijonov, vsi ostali so pogani (ajdi).

Srednja starost človeška je 33 let. Četrtna otrok umrje pred 7. letom, polovica njih pred 17 letom. — Od 100 ljudi jih le 6 doživi 60. leto in čez, med 500 ljudmi le eden 80. leto in med 1000 le eden 100 let. — Vsako leto, ako ne razsajajo obširne kuge, umrje blizo 33 milijonov ljudi, po takem jih umrje vsaki dan 91.000, 3730 vsako uro, 60 vsako minuto. V tem pa se rodi vsako leto okoli 41 milijonov ljudi, ako ni vojská, kug in družih nezgod po svetu.

Slovansko slovstvo.

* „Slavjanski razgovori“ v vseh glavnih slovanskih narečjih (ruskem, poljskem, českem, bulgarskem in srbsko-hrvaškem se cirilico in latinico) se imenuje knjiga, 20 pôl debela, ktero bode izdal Dragutin Tomaj Tuminski v Belem gradu, in na ktero prejmete naročnino (1 gold.) vredništvu „Zukunft“ na Dunaji in „Svetovid“ v Belem gradu do 15. dne pri-